

Let op! Dit betreft de Verwerkersovereenkomst die volgt uit de Europees openbare aanbesteding met kenmerk IUC22-618. Er kunnen nog tekstuele wijzigingen worden doorgevoerd (zie bijvoorbeeld de geel-gemarkeerde tekst) om de Verwerkersovereenkomst te specificeren en definitief te maken.

Verwerkersovereenkomst met kenmerk IUC22-618

inzake

Facilitator diensten

tussen

De **Staat der Nederlanden**, waarvan de zetel is gevestigd te Den Haag, te dezen vertegenwoordigd door de staatssecretaris van Financiën, namens deze, rechtsgeldig vertegenwoordigd door **[naam]**, hierna te noemen: Opdrachtgever,

en

[invullen organisatie], (statutair) gevestigd te **[invullen plaats]**, te dezen vertegenwoordigd door **[invullen vertegenwoordiger]** (**[invullen functie]**), hierna te noemen: Opdrachtnemer,

Dossier kenmerk: IUC22-618
Contractnummer: **[invullen]**

**Centrum voor Facilitaire
Dienstverlening (CFD)**
Inkoopuitvoeringscentrum (IUC)
Belastingdienst

Tiberdreef 12-24
3561 GG Utrecht

Postbus 9799
3561 GT Utrecht

Inhoudsopgave

Artikel 1. Begrippen	3
Artikel 2. Voorwerp van deze Verwerkersovereenkomst	4
Artikel 3. Inwerkingtreding en duur	4
Artikel 4. Omvang verwerkingsbevoegdheid Opdrachtnemer	4
Artikel 5. Beveiliging van de Verwerking.....	5
Artikel 6. Geheimhouding door Personeel van Opdrachtnemer	5
Artikel 7. Subverwerker	5
Artikel 8. Bijstand vanwege rechten van Betrokkene	5
Artikel 9. Inbreuk in verband met Persoonsgegevens	5
Artikel 10. Terugbezorgen of wissen Persoonsgegevens	6
Artikel 11. Informatieverplichting en audit.....	6
Bijlage 1. De Verwerking van Persoonsgegevens.....	7
Bijlage 2. Passende technische en organisatorische maatregelen	8
Bijlage 3: Afspraken betreffende Inbreuken in verband met Persoonsgegevens (waaronder datalekken)	9

DE ONDERGETEKENDEN:

1. De Staat der Nederlanden, waarvan de zetel is gevestigd te Den Haag, te dezen vertegenwoordigd door de staatssecretaris van Financiën, namens deze, rechtsgeldig vertegenwoordigd door [naam], hierna te noemen: Opdrachtgever,

EN

2. [invullen organisatie], (statutair) gevestigd te [invullen plaats], te dezen vertegenwoordigd door [invullen vertegenwoordiger] ([invullen functie]), hierna te noemen: Opdrachtnemer,

beide afzonderlijk respectievelijk gezamenlijk te noemen: “Partij” dan wel “Partijen”;

OVERWEGENDE DAT:

- i. voor zover Opdrachtnemer Persoonsgegevens Verwerkt ten behoeve van Opdrachtgever in het kader van de Raamovereenkomst inzake “Facilitator Diensten” met kenmerk IUC22-618, Opdrachtgever krachtens artikel 4, onderdeel 7 en onderdeel 8, van de Verordening kwalificeert als verwerkingsverantwoordelijke voor de Verwerking van Persoonsgegevens en Opdrachtnemer als verwerker;
- ii. Partijen in deze Verwerkersovereenkomst, zoals bedoeld in artikel 28, derde lid, van de Verordening, hun afspraken over de Verwerking van Persoonsgegevens door Opdrachtnemer wensen vast te leggen.

KOMEN OVEREEN:

Artikel 1. Begrippen

In deze Verwerkersovereenkomst wordt een aantal begrippen met een beginhoofdletter gebruikt. Aan deze begrippen komt de betekenis toe die hieraan wordt gegeven in artikel 1 van de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van Opdrachten tot het verrichten van Diensten 2018 (ARVODI-2018). In afwijking daarvan of in aanvulling daarop wordt onder de volgende begrippen in deze Verwerkersovereenkomst verstaan:

- 1.1 Betrokkene: degene op wie een Persoonsgegeven betrekking heeft.
- 1.2 Inbreuk in verband met Persoonsgegevens: een inbreuk op de beveiliging die per ongeluk of op onrechtmatige wijze leidt tot de vernietiging, het verlies, de wijziging of de ongeoorloofde verstrekking van of de ongeoorloofde toegang tot doorgezonden, opgeslagen of anderszins verwerkte gegevens.
- 1.3 Ontvanger: een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan, al dan niet een derde, aan wie/waaraan de Persoonsgegevens worden verstrekt. Overheidsinstanties die mogelijk Persoonsgegevens ontvangen in het kader van een bijzonder onderzoek overeenkomstig het Unierecht of het lidstatelijke recht gelden echter niet als Ontvangers; de Verwerking van die gegevens door die overheidsinstanties strookt met de gegevensbeschermingsregels die op het betreffende verwerkingsdoel van toepassing zijn.
- 1.4 Raamovereenkomst: de Raamovereenkomst tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer inzake “Facilitator diensten” van [datum], met kenmerk IUC22-618.
- 1.5 Persoonsgegevens: alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, die Opdrachtnemer in het kader van de Raamovereenkomst ten behoeve van Opdrachtgever Verwerkt.

- 1.6 Toezichthoudende autoriteit: een door een lidstaat ingevolge artikel 51 van de Verordening ingestelde onafhankelijke overheidsinstantie.
- 1.7 Verordening: Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van de Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).
- 1.8 Verwerker: een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat ten behoeve van de Verwerkingsverantwoordelijke Persoonsgegevens Verwerkt.
- 1.9 Verwerkersovereenkomst: deze overeenkomst inclusief overwegingen en bijbehorende bijlagen.
- 1.10 Verwerking: een bewerking of een geheel van bewerkingen in het kader van de Raamovereenkomst met betrekking tot Persoonsgegevens, of een geheel van Persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens.
- 1.11 Verwerkingsverantwoordelijke: een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de Verwerking van Persoonsgegevens vaststelt; wanneer de doelstellingen van en de middelen voor deze Verwerking in het Unierecht of het lidstatelijke recht worden vastgesteld, kan daarin worden bepaald wie de Verwerkingsverantwoordelijke is of volgens welke criteria deze wordt aangewezen.

Artikel 2. Voorwerp van deze Verwerkersovereenkomst

- 2.1 Deze Verwerkersovereenkomst regelt de Verwerking van Persoonsgegevens door Opdrachtnemer in het kader van de Raamovereenkomst.
- 2.2 De aard en het doel van de Verwerking, het soort Persoonsgegevens en de categorieën van Persoonsgegevens, Betrokkenen en ontvangers zijn in Bijlage 1 van de Verwerkersovereenkomst en Bijlage 1 (Specificatie van de Opdracht) van het Beschrijvend document omschreven.
- 2.3 Opdrachtnemer garandeert de toepassing van passende technische en organisatorische maatregelen, opdat de Verwerking aan de vereisten van de Verordening voldoet en de bescherming van de rechten van de Betrokkene is gewaarborgd.
- 2.4 Opdrachtnemer garandeert te voldoen aan de vereisten van de toepasselijke wet- en regelgeving betreffende de Verwerking van Persoonsgegevens.

Artikel 3. Inwerkingtreding en duur

- 3.1 Deze Verwerkersovereenkomst treedt in werking op het moment waarop deze door Partijen is ondertekend.
- 3.2 Deze Verwerkersovereenkomst eindigt nadat en voor zover Opdrachtnemer alle Persoonsgegevens overeenkomstig artikel 10 heeft gewist of terugbezorgd.
- 3.3 Geen van Partijen kan deze Verwerkersovereenkomst tussentijds opzeggen.

Artikel 4. Omvang verwerkingsbevoegdheid Opdrachtnemer

- 4.1 Opdrachtnemer Verwerkt de Persoonsgegevens uitsluitend in Opdracht en op basis van schriftelijke instructies van Opdrachtgever behoudens afwijkende wettelijke voorschriften die op Opdrachtnemer van toepassing zijn.

- 4.2 Indien een instructie als bedoeld in het eerste lid naar het oordeel van Opdrachtnemer in strijd is met een wettelijk voorschrift inzake gegevensbescherming, stelt hij Opdrachtgever daarvan voorafgaand aan de Verwerking in kennis, tenzij een wettelijk voorschrift deze kennisgeving verbiedt.
- 4.3 Indien Opdrachtnemer op grond van een wettelijk voorschrift Persoonsgegevens dient te verstrekken, informeert hij Opdrachtgever onmiddellijk, en zo mogelijk voorafgaand aan de verstrekking.
- 4.4 Opdrachtnemer heeft geen zeggenschap over het doel van en de middelen voor de Verwerking van Persoonsgegevens.

Artikel 5. Beveiliging van de Verwerking

- 5.1 In aanvulling op artikel 15 van de ARVODI-2018 en onverminderd artikel 2.3 treft Opdrachtnemer de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen zoals beschreven in Bijlage 2.
- 5.2 Partijen erkennen dat het waarborgen van een passend beveiligingsniveau voortdurend kan dwingen tot het treffen van aanvullende beveiligingsmaatregelen. Opdrachtnemer waarborgt een op het risico afgestemd beveiligingsniveau.
- 5.3 Indien en voor zover Opdrachtgever daarom uitdrukkelijk schriftelijk verzoekt, zal Opdrachtnemer aanvullende maatregelen treffen met het oog op de beveiliging van de Persoonsgegevens.
- 5.4 Opdrachtnemer Verwerkt Persoonsgegevens niet buiten de Europese Unie, tenzij hij daarvoor uitdrukkelijk schriftelijk toestemming heeft verkregen van Opdrachtgever en behoudens afwijkende wettelijke verplichtingen.
- 5.5 Opdrachtnemer informeert Opdrachtgever zonder onredelijke vertraging zodra hij kennis heeft genomen van onrechtmatige Verwerkingen van Persoonsgegevens of inbreuken op beveiligingsmaatregelen zoals genoemd in het eerste en tweede lid.
- 5.6 Opdrachtnemer verleent Opdrachtgever bijstand bij het doen nakomen van de verplichtingen uit hoofde van de artikelen 32 tot en met 36 van de Verordening.

Artikel 6. Geheimhouding door Personeel van Opdrachtnemer

- 6.1 De Persoonsgegevens hebben een vertrouwelijk karakter als bedoeld in artikel 13.1 van de ARVODI-2018.
- 6.2 Opdrachtnemer toont op verzoek van Opdrachtgever aan dat zijn Personeel zich ertoe heeft verbonden vertrouwelijkheid in acht te nemen als bedoeld in artikel 13.2 van de ARVODI-2018.

Artikel 7. Subverwerker

- 7.1 Voor de start van de Verwerkingsovereenkomst (c.q. uitvoering van de Opdracht), worden de subverwerkers geïdentificeerd en stemt de verwerkingsverantwoordelijke in met het in dienst nemen van de volgende Subverwerkers.
- 7.2 Wanneer Opdrachtnemer, met inachtneming van het bepaalde in artikel 8 van de ARVODI-2018, een andere verwerker inschakelt om ten behoeve van Opdrachtgever verwerkingsactiviteiten te verrichten, worden aan deze andere verwerker bij een overeenkomst dezelfde verplichtingen inzake gegevensbescherming opgelegd als die welke in deze Verwerkersovereenkomst zijn opgenomen.

Artikel 8. Bijstand vanwege rechten van Betrokkene

- 8.1 Opdrachtnemer verleent Opdrachtgever bijstand bij het vervullen van diens plicht om verzoeken om uitoefening van de in hoofdstuk III van de Verordening vastgelegde rechten van de Betrokkene te beantwoorden.

Artikel 9. Inbreuk in verband met Persoonsgegevens

- 9.1 Opdrachtnemer informeert Opdrachtgever zonder onredelijke vertraging, zodra hij kennis heeft genomen van een Inbreuk in verband met Persoonsgegevens, overeenkomstig de afspraken zoals vastgelegd in Bijlage 2 van dit document.

- 9.2 Opdrachtnemer informeert Opdrachtgever ook na een melding op grond van het eerste lid over ontwikkelingen betreffende de Inbreuk in verband met Persoonsgegevens.
- 9.3 Partijen dragen elk de door henzelf in verband met de melding aan de bevoegde toezichthoudende autoriteit en Betrokkene te maken kosten.

Artikel 10. Terugbezorgen of wissen Persoonsgegevens

- 10.1 Na afloop van de Raamovereenkomst draagt Opdrachtnemer, naar gelang de keuze van Opdrachtgever, zorg voor het terugbezorgen aan Opdrachtgever of het verwijderen van alle Persoonsgegevens.
- 10.2 In geval van verwijdering, worden de (kopieën van) Persoonsgegevens door Opdrachtnemer verwijderd, behoudens afwijkende wettelijke voorschriften.
- 10.3 In geval van terugbezorging worden de Persoonsgegevens in de door Opdrachtgever aangegeven vorm en op de door Opdrachtgever aangegeven wijze terugbezorgd.

Artikel 11. Informatieverplichting en audit

- 11.1 Opdrachtnemer stelt alle informatie ter beschikking die nodig is om aan te tonen dat de verplichtingen uit deze Verwerkersovereenkomst zijn en worden nagekomen.
- 11.2 Opdrachtgever kan een audit van de onder deze Verwerkersovereenkomst vallende verwerkingsactiviteiten (laten) uitvoeren als concrete omstandigheden daartoe aanleiding geven. Opdrachtnemer verleent alle medewerking aan audits, waaronder begrepen audits bij Personeel van Opdrachtnemer, tenzij dit redelijkerwijs niet van hem kan worden verwacht.
- 11.3 Opdrachtnemer stelt Opdrachtgever onmiddellijk in kennis indien naar zijn mening een instructie van Opdrachtgever in het kader van artikel 11 eerste en/of tweede lid van deze Verwerkersovereenkomst, inbreuk oplevert met een wettelijk voorschrift inzake gegevensbescherming.
- 11.4 Partijen dragen zelf de kosten die zij maken in verband met de in dit artikel bedoelde informatieverstrekking en audits, waaronder begrepen de kosten van door hen ingeschakelde derden.
- 11.5 Opdrachtgever is te allen tijde bevoegd om naar aanleiding van de op grond van dit artikel verkregen informatie nadere maatregelen voor te stellen. Opdrachtnemer is gehouden aan die maatregelen in redelijkheid uitvoering te geven.

Aldus op de laatste van de twee hierna genoemde data overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Opdrachtgever:

De Staatsecretaris van Financiën,
namens deze,

Directeur Shared Service Organisatie
Centrum voor Facilitaire Dienstverlening
(SSO CFD Belastingdienst)

[naam]

Opdrachtnemer:

[organisatienaam]

[functie]

[naam]

Bijlage 1. De Verwerking van Persoonsgegevens

Overzicht Verwerkingen

Het onderwerp/aard en doel van de Verwerking	Mogelijk worden Persoonsgegevens van medewerkers van Opdrachtgever gedeeld met Opdrachtnemer om de Dienstverlening mogelijk te maken. Door het verstrekken van informatie over de deelnemers, kan de facilitator de dienstverlening inhoudelijk verbeteren doordat deze zich hierdoor kan verdiepen in de doelgroep van de dienstverlening, en de dienstverlening in beperkte mate kan afstemmen op de doelgroep.
Het soort Persoonsgegevens	Voor- en achternaam, mailadres en specifieke kenmerken en typering van iemands persoonlijkheid.
Beschrijving categorieën Persoonsgegevens	Gewone en Bijzondere Persoonsgegevens. Bij het faciliteren van bijeenkomsten zal het gaan om Gewone Persoonsgegevens en als er persoonlijkheden-testen worden afgenomen gaat het (mogelijk) ook om Bijzondere Persoonsgegevens.
Beschrijving categorieën Betrokkenen	Medewerkers van Opdrachtgever die gebruik maken van de dienstverlening.
Beschrijving categorieën Ontvangers van Persoonsgegevens	Facilitators en andere medewerkers die (vast) in dienst zijn bij Opdrachtnemer en ook de medewerkers van eventuele subverwerkers die worden ingezet bij de Dienstverlening.
Type Verwerking van Persoonsgegevens	De leveranciers ontvangen van Opdrachtgever (via SAP SRM of via de mail van medewerkers van Opdrachtgever) de Persoonsgegevens (namen en mailadressen) van de deelnemers. Ook ontvangen leveranciers de persoonlijkheidsprofielen en deze worden door de leveranciers per e-mail gedeeld met de deelnemers.

Subverwerker(s)

Naam en contactgegevens subverwerker	
Nummer handelsregister van subverwerker	
Het onderwerp/aard en doel van de Verwerking	
Het soort Persoonsgegevens	
Beschrijving categorieën van Persoonsgegevens	
Beschrijving categorieën Betrokkenen	
Beschrijving categorieën Ontvangers van Persoonsgegevens	
Locatie Verwerking Persoonsgegevens	

Bijlage 2. Passende technische en organisatorische maatregelen

1.	Voor de informatiebeveiliging van de Persoonsgegevens die Opdrachtnemer tijdens de uitvoering van de Opdracht verwerkt, geldt dat Opdrachtnemer minimaal maatregelen treft op basisbeveiligingsniveau 1 van de baseline informatie-beveiliging overheid (BIO) .
2.	In het kader van de uitvoering van de te sluiten Raamovereenkomst, garandeert Opdrachtnemer de toepassing van passende technische en organisatorische maatregelen, opdat de verwerking aan de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (Verordening (EU) 2016/679) voldoet en de bescherming van de Betrokkene is gewaarborgd.
3.	Opdrachtgever en Opdrachtnemer geven na ondertekening van de Raamovereenkomst in gezamenlijkheid nader invulling aan de Verwerkers-overeenkomst door de specifieke technische en organisatorische beheersings-maatregelen daarin vast te leggen, voorbeelden hiervan zijn: • Pseudonimiseren en versleutelen van persoonsgegevens; • Het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen en diensten te garanderen; • Het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen; • Een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking; • Fysieke maatregelen voor toegangsbeveiliging en logische toegangscontrole; • Opslag van gegevens in een kluis; • Project-, risico- en incidentenmanagement; • Data opsplitsen en dataminimalisatie; • Back-ups en herstelmogelijkheden • Meerfactor-authenticatie; • Monitoring en logging; • Privacybewustzijn- en beveiligingstrainingen; • Managementrapportages over risicobeheer; • Periodiek een audit of hack- of penetratietest uitvoeren; • Richtlijnen inzake gebruik ICT-hulpmiddelen, zoals versleutelde USB-sticks en beveiligde opslagplekken; • Responsibele-disclosurebeleid en Geheimhoudingsverklaringen; • Service level agreements (met boeteclausules); • Screening personeel en VOG-verklaring. • Controle en sturing op de toegang tot de apparatuur, bevoegdheden, integriteit, gegevensdragers, opslag, gebruik, toegang tot gegevens transmissie, invoer en transport.
4.	In geval van (vroegtijdige) beëindiging of afloop van de Raamovereenkomst met kenmerk IUC22-618 (Bijlage 2 van Beschrijvend document), dient de Opdrachtnemer te allen tijde alle medewerking te verlenen aan een gecontroleerde en projectmatige overdracht aan Opdrachtgever en eventueel een andere opvolgende Opdrachtnemer en daarmee alle documentatie, gegevens en informatie te verstrekken die nodig zijn voor een goede overdracht.
5.	Opdrachtgever heeft gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst met kenmerk IUC22-618 (Bijlage 2 van Beschrijvend document) het recht om een audit op de informatiebeveiliging met oog op de exit-strategie uit te laten voeren door een onafhankelijke partij (auditor). Onder een exit-strategie verstaat Opdrachtgever het (vroegtijdig) beëindigen van de Raamovereenkomst.

Bijlage 3: Afspraken betreffende Inbreuken in verband met Persoonsgegevens (waaronder datalekken)

In deze bijlage moeten de afspraken over hoe Opdrachtnemer Opdrachtgever over Inbreuken in verband met Persoonsgegevens gaat informeren worden gespecificeerd.

Departementale procedure

Op het moment dat wederpartij een (mogelijk) datalek detecteert dat (mogelijk) van invloed is op Persoonsgegevens waar Opdrachtgever in zijn rol als Verwerkingsverantwoordelijke verantwoordelijkheid voor draagt, treedt het volgende protocol in werking;

1. Wederpartij informeert zo snel mogelijk en uiterlijk binnen 8 klokuren Opdrachtgever. Dit doet Wederpartij door contact op te nemen met Melddesk datalekken Belastingdienst via 088-1588 888
2. Vervolgens stuurt Wederpartij per e-mail naar de melddesk via melddesk.datalekken.belastingdienst@belastingdienst.nl onderstaande informatie over het (mogelijke) datalek en neemt hierbij de functioneel beheerder mee in cc.:

Informatie die ten minste door Opdrachtnemer moet worden verstrekt

• Datum en tijdstip van de constatering van de (vermoedelijke) Inbreuk in verband met Persoonsgegevens
• Aard van de Inbreuk in verband met Persoonsgegevens
• De Persoonsgegevens en Betrokkene
• Waarschijnlijke gevolgen van de Inbreuk in verband met Persoonsgegevens
• Maatregelen die Opdrachtnemer heeft voorgesteld of genomen om de Inbreuk in verband met Persoonsgegevens aan te pakken, waaronder, in voorkomend geval, de maatregelen ter beperking van de eventuele nadelige gevolgen daarvan